

Ohje oppimateriaaliin: Ristiriitaiset tekstit

Ristiriitaiset tekstit -oppimateriaalin avulla harjoitellaan keskeisimpien tekstin luotettavuuteen vaikuttavien tekijöiden tunnistamista ja arviointia. Materiaalia voi hyödyntää ala- ja yläkoulussa.

Materiaalissa on neljä tutkijoiden laatimaa kuvitteellista tekstiä. Ne käsittelevät juomaveden mikromuoveja, josta netissä liikkuu ristiriitaista informaatiota. Kaikissa teksteissä pääväite on toisen kappaleen alussa. Kaksi ensimmäistä tekstiä on epäluotettavampia ja seuraavat kaksi luotettavampia. Vaikka tekstit ovat kuvitteellisia, luotettavammat tekstit perustuvat oikeisiin tutkimuksiin.

Teksti 1 *Miten hanaveden mikromuoveista voi päästä eroon?*

Teksti on julkaistu *Health Hacker* -blogissa ja sen on kirjoittanut kirjanpitäjä Miisa Mallinen. Kyseessä on henkilökohtainen blogi. Kirjoittaja perustaa väitteensä omaan kokemukseensa.

Teksti 2 *Hananen-suodattimella eroon mikromuoveista*

Teksti on julkaistu Vesi Virtanen Oy:n nettisivuilla, ja sen on kirjoittanut tuotepäällikkö Vesa Virtanen. Koska kyseessä on yrityksen nettisivut, tekstillä on myös kaupallisia tarkoitusperiä. Kirjoittaja perustaa väitteensä asiakkaiden kertomaan.

Teksti 3 *WHO rauhoitteli mikromuovista huolestuneita ihmisiä*

Teksti on Sisä-Suomen Sanomissa julkaistu uutinen. Sen on kirjoittanut toimittaja Peter Ojapelto. Sanomalehdille tyypilliseen tapaan Sisä-Suomen Sanomat uutisoi ajankohtaisista asioista. Kirjoittaja perustaa väitteensä WHO:n raporttiin ja tutkijan haastatteluun.

Teksti 4 *Juomavedessä vain vähän mikromuovia*

Teksti on julkaistu Suomen Vesilaitoksen nettisivuilla, ja sen on kirjoittanut ympäristöbiologi Meri-Liisa Järvinen. Kirjoittajan tarkoituksena on levittää tutkimusperustaista tietoa ja väitteet perustellaankin tutkimuksella.

Oppilaat arvioivat luotettavuuteen liittyviä tekijöitä esimerkiksi valmiiden lomakkeiden avulla, ks. *Arviointilomake* oppimateriaaleissa. Kun yksittäiset tekstit on luettu ja arvioitu, oppilaat voivat laittaa tekstit luotettavuusjärjestykseen. Olennaista on tekstien vertailu ja luotettavuusjärjestyksen perusteleminen.